

ПРЕЛАЗНА ОЦЕНА

ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ НА СУЗИЈАЊУ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ • НЕОДГОВОРНИ РОДИТЕЉИ • НЕДОВОЉНЕ РЕЗЕРВЕ КРВИ

Недавно је у Бору разматрана анализа рада здравствених установа, коју је сачинила Републичка комисија за народно здравље. Комисија је похвалила рад здравствених служби у Бору и позитивно оценила њихов стручни и методолшки рад. Примедебе се односе на питања техничке природе, још сметаја здравствених установа, још организацију рада и на недостатак стручног кадрова.

Сметаја гинеколошко-акушерске службе није добро решена, а нарочито неподобност за рад представља сметај акушерског одељења са породилиштем, јер не постоји функционална повезаност са радионом салом. Велика је разлика у куративном и превентивном делу, на штету превентивне, јер нема кадрова репса је поводом овога др. Веља Пауновић.

Осечна се недостатак лекара и санитарних инспектора, појузује терапије општине. Поглавац проблем је разбирајност санитарских инспектора, односно лекара у овој служби. То је разлог што се они изврде опредељену за ову позицију јер

после разбирајности могу остати без послова. Савет за народно здравље Скупштине општине је поднёс са Бором сматра да у овој општини иако је законском одредби мора доћи до промена. Поред тога матерјалима опремљеност ове службе је недовољна, па се и ту

Лекарска етика савлађује тешкоће у раду

морају предузети неке мере.

Аналитичар је извештај. Републичка комисија који се односи на сужијање заразних болести може се закључити да су многе заразне болести,

да је њихов проценат у општини Бор смањен за половину.

Др. Јубишица Стапојевић констатовао је на недавној седници Савета за народно здравље да се вакцинација дешава против заразних болести и спроводи успешнијо, јер са родитељима не одазивају позивима, или се позива не уручују збор честих промена места становишта пропорочено је да такве грађане које не пријављају промене места становишта и најавују се позивима за вакцинацију десет треба књажевати. Један вакцинацијом у Бору и поред тога што је служба добро организована, објективно је само 60 одсто десет. Акција се сматра успешнијом изведеном ако је њоме објективно 95-100 одсто десет.

Овај проблем не могу решити здравствене службе без помоћи Скупштине општине и Секретаријата за унутрашње послове, којима ће се здравствени радници обратити за помоћ. Нарочити је проблем са децом Рома, чије се рађање уопште не регистрише, тако да и у овим случајевима треба предузимати јанчишарске мере.

Веома је акутан проблем прикупљања крви од добровољних давалаца и стварање неопходних резерви. Стварање неопходне залихе крви је стичка ствар грађана. Акције на прикупљању морају бити јединствено организоване без разлике за које се потребе изводе, а јединим општим споразумом радијних организација треба прецизирати бенифидије радика при давању крви. Без споразума свих радијних организација и правилне популаризације оваквих акција међу грађанима, сигурно је да ће се увек постављати проблем потребе крви у хитним случајевима.

А. Илић

САВЕТИ ЛЕКАРЯ

Опште карактеристике вирусних инфекција

Инфекција представља продор проузроковача у ткиво домаћина, његово размножавање, ширење и продукација отровних материја у домаћину, затим реакцију домаћина на све ово што се у њему забија. То је уставар борба између два живота у којој она учествују својим агресивним односно одбрамбеним снагама и механизмима. Резултат ове борбе може бити у корист узроčnika болести, када долази до болести па некада до смрти, а чешће је у корист нападнутог организма када долази до савлађивања узроčnika и до одздрављења.

Узроčnici инфекције су разни микроорганизми. То су најчешћи бактерије и вируси, а рече гљиве и рикетсе нам пак јахови делови или производи. Проналаском антибиотика бактерским инфекцијама је највештаја барјера што је проузроковало пореметну веома природне равнотеже међу разним видовима бактерија, вирусом и бактеријом. Последњих година, највећи су и антибиотици против гљивичних инфекција, тако да сада није пронайден лек само против вируса.

Због напред наведеног терапија је само симптоматски, тј. дају се лекови којима се ублажују симптоми болести, затим лекови који јачају организам као и лекови који спречавају евентуалну секундарну, бактеријску инфекцију која може да настани у организму ослабљеном вирусном инфекцијом.

Симптоми код вирусних инфекција су увек блажи од симптома код бактеријских инфекција. Температура је нижа, јер се код вирусних инфекција увек ради о сериозном запаљењу, никада не ма гнојена.

Код вируса увек треба правити разлику између инфекције и болести. Карактеристичан је велики број вируса скоро неприметних инфекција.

Вирусне инфекције противу у две фазе: фаза пропадања вируса у организму и фаза манифестије болести.

У првој фази долази до генерализације инфекције и болести. Карактеристичан је велики број вируса скоро неприметних инфекција.

Арутова фаза пропадања је доказивањем вида вирусног симптома. На основу ових симптома код нечега болести се може поставити и коначна дијагноза, као што су мале ботине, зашупче и др. У другим случајевима поставља се само паупшална дијагноза.

Због авете фазе многе болести дају и бифазну температурну. Вирусне болести немају никада хроничан ток и не дају рецидиве.

Како што је речено за сада не постоји ни једно виростиотично или па виростиотично средство. Антибиотици могу да помогну делимично само код једне групе тзв. великих вируса, и то само антибиотици широког спектра.

И на крају још треба речи да исту клиничку склопку могу називати различити вируси, и исти вируси могу дати различиту клиничку слику, на основу чега се може закључити да дијагноза није увек лака.

Др Миодраг Д. Рајчић

ПРЕВЕНТИВА НАЈБОЉИ ЛЕК

Предлог мера здравствене заштите и извештај о реализацији програма заштите становништва у 1972. години дат је на јавну дискусију, чиме је уједињеној могућности грађана да се на зборовима бирача упознају и дају своју примедбу. Оштицка скупштина уједињила је програм како при времену мере до доношења Републичког програма здравствене заштите за 1973. годину - истакла је у уводном излагању др Верса Паношевић, на претпоследњој седници Скупштине општине, када је одлучено о увођењу самодопри-

са Радио-Бором, „Колективом“, и „Борским новостима“, као и чешћи контакти са Привредним крстом, Секретаријатом за друштвену активност жена преко Клуба жења, Одјељењем општине за здравље, Оштицом општине Бор, ради заједничких акција у здравственом васпиту.

Проблеми зубодржавствене службе у овој години се значити сматрају додаском драматолога и стоматолога, а у току године запослиће се још три до 1974.

А. И.

Договором за бољу обавештеност радника

Информисање добија „право грађанства“

На недавно одржаном регионалном саветовању представника Синдиката, Основне привредне коморе, Социјалистичког савеза, скупштина општина и радних организација прихваћена је прва верзија предлапта друштвеног договора о информисању у основним организацијама удруженог рада.

Раднице успешиће остваривања самоуправљачке улоге и квалифицирања је учешћа у процесу одлуčivanja, радији људи свих комуна у Тимочкој крајини треба да буду далеко боље обавештени. Јер, информисање је саставни део борбе против свих вида негативних појава. Непотпуно или полусистематично обавештавање јача бирократско-техничарске позиције и штети самоуправљавању.

Раднице ОУУР морају да буду информисане о свему што се збија у њиховој средини, а радији организација морају да се обавеже да обезбеде све потребне услове за успешан развој информисања. Разуме се, радије организације обавезано информисање својих чланова морају да регулишу својим нормативним актима.

Стручне службе треба да буду дужне да обезбеде поступак информативним службама, ако се подаји ускрата, да би радници били боље информисани, да то се сматрати као повреда радије ауџности.

Предлаженим предлаптом је предвиђено да свака радијска организација која броји преко 500 запослених мора да има информативну службу, а са мањим бројем радника да има референт за информисање. Мебутим, у току дискусије било је и других предлога. Могуће је да овај друштвени договор не буде регионалног карактера већ у оквиру сваке друштвено-политичке јединице.

Показало се, наиме, да у неким комунаима нема радијских организација са 500 запосленим па је предложено да се као амбит, за оснивање информативних служби узме број од 300 запослених.

Стручне службе Основне привредне коморе традише пречишићи текст, на бази примедбе и предлапа који су се чули у дискусији и који су дошали из радијних организација. Такав пречишићи текст биће поново разматран на једном оваквом широком склопу, у општинама и радијима организацијама. Након тога, када се ускладе сви предлози и примебе треба да дојде до потписивања овог значајног друштвеног договора.

Када је покренуто штатно информисање у различним организацијама Тимочкој крајине представници радија и друштвено-политичких организација руковођени су са уставним начелима о правима радника на обавештавању, Резолуцијом о информисању у самоуправљачком друштву и заданима ССРН, закључићима о неким актуелним питанјима информативне делатности са заједничким седницама Председништва СКЈ и Председништва Савезног конгреса ССРН и потребом за истинитом, свестраном, објективном и благоременом информацијом као предусловом за непосредно одлучивање.

Ч. Н.

Самодопринос за боље здравље

ОПШТИНА ЈЕ ПОТВРДИЛА ЖЕЉУ ГРАЂАНА

ЗА УВОЂЕЊЕ САМОДОПРИНОСА ЗА РАЗВОЈ ЗДРАВСТВА ИЗЈАСНИЛО СЕ 84 ОДСТО ГРАЂАНА • ТО ЈЕ ПОТВРДА ВИШЕ ДА СУ ГРАЂАНИ СПРЕМНИ ДА СВОЈИМ СРЕДСТВИМА ПОМОГНУ БРЖИ РАЗВОЈ КОМУНЕ

Висока политичка свест грађана и развијена је осећање да се питања од животног интереса треба да решавају заједничким напором. Стварајући се овакви фактори што се величина грађана општине изјаснила за увођење посебног самодоприноса за издавање здравствених објеката, а поред тога они се бавију проблематиком инвалидности и радничке инвалидности.

У свим селима општине где се месечно организује обједињење заједничких и општичких акција, општичке скупштине, општинске скупштине, а болничарима биће замењени месечински техничарима. У овој години оствариве се боља сарадња Медицинског центра

Средствима самодоприноса веома успешној акцији учествују око 10 милиона динара, и већој хиљади људи из парара које ће бити обезбедено месечинско заједничко и другим средствима, из њихових личних доходака, помоћу бржих развоја здравствених служби. Јер, из сопствене скупштине се солидна база да организација, ако се оваквима крене са „мртве тачке“ и да се са неколико важнијим изјашњава, је одличне резултат. Према оваквима, ако се оваквима крене, и она акција је још једном доказала да је сваки грађана борник општине и да је сваки грађана борник радија и радија изјашњава.

У овој активности снажну подршку

помоћ је пружио Савез коморица и организације Социјалистичког савеза, и непосредно да терет поширења месечине заједничким скупштинама биће изјашњава да увођењу самодоприноса што је било сајамом потврђење жељу бирача и грађана да је сваки грађана борник општине и радија изјашњава.

В. ПЕШИЋ

СВАКО ВОЗИЛО РАДНА ГРУПА

МЕХАНИЗАЦИЈА У ПОТПУНОСТИ ИСКОРИШЋЕНА. БЕЗ ЗАСТОЈА У РАДУ — ЗАРАДЕ ВЕЋЕ

Предноваје рада је брига има строго одређену потку која води ка потпуној реализацији у расподелама према раду. Ово има вишеструки значај код свих радних општина, а поготову код пољопривреде и мануфактуре. Организација рада је на принципу радних група, постављених као бригаде задужене по својим специјалностима. Свако возило је радна група, свака машина исто. Избегнуто је задржавање, „ослањање“ на пижик или лопату, јер застој у раду код једине групе повлачи застој код свих.

Специфичност оваквог начину обрачунавања зарада

предвиђа се овде води необичног рачуна. Тачније, сваки део послова, а нарочито сваки део ученици се енергично учини да се инсталирају на основу цено- рада по јединицама производа. На основу сачињеног плановника, сваки радник у сваком моменту зна колико је израдио. Ово се односи на све фазе: од рада у мајдану до пласмана на тржишту. Задржавање не може бити, а још више „узимања од нечијих рук“.

Некадашња практика, чији је

представљамо вам ОУР КАМЕНОЛОМ

Почело је са французима...

Једна од најрентабилнијих основних организација удруженог рада. Производња два пута већа. Уvezena нова механизација из Енглеске

О пре шездесетак година кривељским простирањима одјекују минске експлозије, само различитим јачином, тоном и интензитетом. Менала су се времена, плавназације, све је текло и пролизило. Почело је са Французима... па до наших дана, а камена, са необично добним и специфичним својством, има бар за још тридесетак година.

Ноција историја кривељског каменолома почине 1963. године када је још био у саставу Рударско-топоничарског басена у Бору, а служио искучију интимним потребама. Од првог године каменолома у Кривељу и Заграбу поступају у оквиру Грађевинско-производног предузећа „Бор“, а данас чине једну од најрентабилнијих основних организација удруженог рада овог колективта.

Укупна производња у 1972. године износила је 210.000, а за ову годину предвиђена је производња од 425.000 тона, што представља амбициозан подухват. Ако би требало узаснти бар мало у детаљу, следио би објашњење да се ова количина камена и камена-кречњачка користи у различите сврхе. Највећи део одлази за потребе кречана у Заграбу, топионице РТБ, за грађевине жезелничких и друмских коловоза и у грађевинарству.

РАДИЛИШТЕ НА ДОХВАТУ РУКЕ

Када је реч о запосленима, одмах се да пријмети да преовладавају квалификовани радници. Они су, угледним из околових села: Кривељ, Бучаја, Доње Беле Реке, Роготине. Махом радници долазе од својих домаца са седам на дневни посао, или имена и радника из Бора. Укупно запослених је 177, од којих су 160 непосредни производња, или они који су на пословима одржавања. У техничкој екипи или стручњачка, на чијем челу је и један дипломирани рударски инжењер, који је истовремено и управник основне организације.

Механизација, која је била пријачно дотрагаја-ла оспособљена је после ремонта и била беспрекорно функционише. Ној треба додати и пет нових возила — тешких камиона који не служе искучију за унутрашњи транспорт. Додавају тих машину које су уvezene из Енглеске очекује се ових дана. Оспособљене су и кадрови за њихово одржавање и сервисирање.

Креч је једна од најтраженијих сировина у грађевинарству

Када је реч о запосленима, одмах се да пријмети да преовладавају квалификовани радници. Они су, угледним из околових села: Кривељ, Бучаја, Доње Беле Реке, Роготине. Махом радници долазе од својих домаца са седам на дневни посао, или имена и радника из Бора. Укупно запослених је 177, од којих су 160 непосредни производња, или они који су на пословима одржавања. У техничкој екипи или стручњачка, на чијем челу је и један дипломирани рударски инжењер, који је истовремено и управник основне организације.

Механизација, која је била пријачно дотрагаја-ла оспособљена је после ремонта и била беспрекорно функционише. Ној треба додати и пет нових возила — тешких камиона који не служе искучију за унутрашњи транспорт. Додавају тих машину које су уvezene из Енглеске очекује се ових дана. Оспособљене су и кадрови за њихово одржавање и сервисирање.

Највећа дојница у Бору је била превозили ускократним жезелницима. Било је већ касно вече, када се иза окуке указао сјај хиљаде светиљака. Или им се по-видушењима мрака у теретним вагонима, Бор учитељско блештао. Несумњиво, у чаробном ноћном светлу купао се град. Чинило се издаје, као да неки отровни ужарени пакао, у игру шаље своје одсаје, по кривима куба и голим стенаима околовних брда. Нове жртве стигле су на место опредељења. Задатак додасашних чујио је завршен.

Задатак се предаден у надлежност новим чувањима. Читани су спискови, проверавање листе, састављање, да би на крају, стари чувари сели у жељезничке вагоне за мештање, међутим није било. Луди су дотерани један простран отворени простор. Није било ни мало никога нити крова над главом. То су осетили тек онда када су се уморни луди пробудили. Земља је постала каша као и покривач. Кинча је падала. Момак по имену Балант осетио је глад. Није ни вечерао. Додуше вечеру су добили али... На једном крају простора делили су број и луди су једва чекали на јело пријатног испарења. Када су га добили просто су почели гутати, али са-

Са мађарског превоја: Стеван Молнар
(Наставак у најуђијем броју)

КРИВЕЉ — ТАМО ГДЕ КАМЕН ПУЦА: нове тоне обезбедију већи лични доходак

платним ковертима. Значи, навике и прилагодити се новим односима. Даље, раднице надрастају индивидуалне интересе, а то даље води ка да добију бољег друга у групи и да посао буђе што радије подједнако.

Поједијен организацији посла ради се већ четири месеца. За сада су сви заложњици. Али, то не значи да неће, ако буде пронађен неки нови, савременији метод, овај бити превазиђен. Искретство, које се прати, показаје правилност оваквих поставака у Основној организацији удруженог рада Каменолом.

Први резултати показују да се са истим бројем радника и постоећом механизацијом додиша до повећања производње у односу на исти период из прошле године. До краја године је предвиђено да приход порасте за четврдесет процената. М. П

РАЗВОЈ ГРАЂЕВИНАРСТВА ДО 1975. ГОДИНЕ

Већа производња — више радних места

Како и остали привредни грађевини, тако и грађевинарство место у прерогативном плану развоја општине Бор до 1975. године.

Планом се предвиђа да развој грађевинарства буде обимнији, као у погледу изградње исто тако и у производњи грађевинског материјала. До 1975. године грађевинска оператива планира да изгради преко две хиљаде породичних становица а од привредних објеката радије се на реконструкцији Касилице, изградњи нових индустријских објеката „Ворчада“, изградњи радионице за пропотребе АТП „Бор“ и на изградњи објеката за пропотребе здравствена и инфраструктуре у четвртјој месецу заједничким радом.

С обзиром на велику потребу грађевинске квалитетне структуре и квалитетне капацитете, изградња нових објеката, изградња нових фабрика, изградња нових фабрика за производњу крече, затим фабрика за производњу кречне силикатне опште-ке а уједно ће се пропотреби предвиђен перспективним развојем грађевинарства. Грађевинско-производњу предузеће „Бор“ могло би да запосли још око 400 радника.

Предвиђена фабрика општег спеке која ће бити у 1974. години имала капацитет од 25 милиона тона, могла ће за годину дана да удвадесет производију јер ће се производији могућностима да производњу може да повећа. Сировинска база је таква да је обезбеђен рад фабрике пукним капацитетом.

Исто тако фабрика грађевинског материјала производиће 20.000 кубних метара сировог бетона од него ће се једна половина производа представљати „трћим лицима“. Предвиђа се и производња „тероплатаста“ као и неких других нових производа. Изградња нових фабрика за производњу крече затим фабрика за производњу кречне силикатне опште-ке уједно ће се пропотреби предвиђен перспективним развојем грађевинарства. Грађевинско-производњу предузеће „Бор“ могло би да запосли још око 400 радника.

СМРТ ОСУЂЕНИ

Суђени су убјеђени. „Не, ово се не може поновити никада...“

Наравно, они нису рачунали да написти не мисле да. Оно што је јасно било сваком нормалном човеку, написти нису признајани. Нису признајани да су избигли рат. Мржња и жеља за осветом, само је више расла. Тако десило да је само неколико месеци после донске, за првомесец несртенике, почела борска калварија.

БОР

Од Зајечара до Бора заробљенике су превозили ускократним жезелницима. Било је већ касновече, када се иза окуке указао сјај хиљаде светиљака. Или им се по-видушењима мрака у теретним вагонима, Бор учитељско блештао. Несумњиво, у чаробном ноћном светлу купао се град. Чинило се издаје, као да неки отровни ужарени пакао, у игру шаље своје одсаје, по кривима куба и голим стенаима околовних брда. Нове жртве стигле су на место опредељења. Задатак додасашних чујио је завршен.

Задатак се предаден у надлежност новим чувањима. Читани су спискови, проверавање листе, састављање, да би на крају, стари чувари сели у жељезничке вагоне за мештање, међутим није било. Луди су дотерани један простран отворени простор. Није било ни мало никога нити крова над главом. То су осетили тек онда када су се уморни луди пробудили. Земља је постала каша као и покривач. Кинча је падала. Момак по имену Балант осетио је глад. Није ни вечерао. Додуше вечеру су добили али... На једном крају простора делили су број и луди су једва чекали на јело пријатног испарења. Када су га добили просто су почели гутати, али са

